

Ten aanzien van de afvoer van de Duitsers kwam het Indische gouvernement eind december tot de conclusie dat dezen, gezien de ligging van hun kamp in de Alas-vallei (Noord-Sumatra), het best naar Brits-Indië konden worden afgevoerd. Er werden in het kamp, waarin zich na de eerdere vrijlatingen nog ca. vier-en-twintighonderdvijftig mannen bevonden, vier groepen gevormd: ca. vijf-en-zeventig geïnterneerden die te zwak, te ziek of te oud werden geacht om een verre reis te ondernemen, en drie andere groepen die successievelijk met KPM-schepen naar Bombay zouden worden overgebracht. Die drie groepen telden negenhonderdvijf-en-zeventig, negenhonderd-acht-en-dertig en vierhonderddrie-en-zeventig geïnterneerden. De eerste groep, waarbij zich ook de ca. dertig fanatieke nationaal-socialisten bevonden die in het kamp in een aparte barak waren geconcentreerd, werd eind december, de tweede op een van de eerste dagen van januari in Sibolga aan de westkust van Sumatra ingescheept (zie kaart XII op de pag.'s 738-739). Beide groepen kwamen veilig in Bombay aan, de derde evenwel niet en het zijn de lotgevallen van die derde groep geweest die geleid hebben tot het z.g. 'Van Imhoff'-schandaal – een gebeuren dat Nederlandse autoriteiten na de oorlog lange tijd in de doofpot hebben trachten te stoppen. Wij zullen dit gebeuren zo nauwkeurig mogelijk weergeven.¹ Daarbij lijkt het ons nuttig voorop te stellen dat alles wat sinds 10 mei '40 in het moederland was gebeurd, bij de meeste Nederlanders in Indië zulk een haat jegens Duitsland had gewekt dat het menigeen niet kon schelen of willekeurige Duitsers omkwamen.

Op 18 januari '42 dan ging de derde af te voeren groep Duitsers in Sibolga aan boord van de 'Van Imhoff', een oud en langzaam KPM-stoomschip van bijna 3 000 ton. Tot deze vierhonderddrie-en-zeventig behoorden verschillende Duitse Joden die al in '38 of '39 van hun staatsburgerschap vervallen waren verklaard (maar desondanks in Indië waren geïnterneerd en vastgehouden), een groep anti-nationaal-socialistische niet-Joodse Duitsers, alle oudere geïnterneerden, bijna tachtig zeelieden, een-en-twintig zendelingen, veertien priesters, enkele kunstenaars en geleerden en tenslotte acht krankzinnigen – de te vervoeren groep als geheel mocht men, met de vorige twee vergeleken, als weinig gevaarlijk karakteriseren. Desondanks werden de gebruikelijke strikte voorzorgsmaatregelen genomen: aan de scheepsbemanning van vier-en-

¹ Behalve op de al genoemde studie van Bezemer baseren wij onze beschrijving van de 'Van Imhoff'-ramp op het eveneens al genoemde boek van C. van Heekeren: *Batavia seint 'Berlijn'*.